

Motion till riksdagen 2024/25:1874

av Cecilia Engström (KD)

Fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Trafikverket bör ges i uppdrag att genomföra en lokaliseringsutredning för en fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Öresundsregionen är Skandinaviens viktigaste tillväxtregion, vilket gör att infrastrukturen här har en avgörande roll för fortsatt tillväxt för hela Sverige. Sedan Öresundsbron öppnade för snart 25 år sedan har Sverige och Danmark växt sig starkare som en region där integrationen koncentrerats kring Köpenhamn och sydvästra Skåne. En fast förbindelse i den norra delen av Öresund, mellan Helsingborg och Helsingör, binder ihop hela regionen kallad Greater Copenhagen (Själland, Skåne och Halland) och bidrar till en ökad konkurrenskraft för hela Skandinavien.

En fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör skulle minska sårbarheten i trafiksystemet över Öresund och öka Sveriges redundans, när bron är stängd eller har begränsad kapacitet. Givet Sveriges nyvunna Natomedlemskap i kombination med ett behov av ökad beredskap givet den säkerhetspolitiska situationen behöver Sverige ett robust system för infrastruktur. En fast HH-förbindelse ger ökad kapacitet, ökad redundans och minskad sårbarhet i trafiksystemet.

Eftersom HH-förbindelsen är en tillväxtmotor som skapar nya jobb bör regeringen prioritera den även i arbetet med att stärka landets konkurrenskraft. En fast HH-förbindelse avlastar Öresundsbron avseende både persontransporter och vägtrafik, vilket frigör kapacitet för mer järnvägsburet gods via Öresundsbron.

En fast HH-förbindelse i tunnel under Öresund är dessutom mindre känslig för störningar, vilket bidrar till ökad andel av den gränsöverskridande vägtrafiken.

Det finns en gedigen och bred förankring kring HH-förbindelsen i både Danmark och Sverige. Exempelvis inom samarbetet Greater Copenhagen råder det enighet om att en fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör ska byggas och påbörjas så snart som möjligt. Under 2020 uttryckte Köpenhamns dåvarande överborgmästare Frank Jensen att hela regionen har starka önskemål om att knyta tätare band genom bland annat en fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör.

Den strategiska analys som genomförts gemensamt av svenska Trafikverket och danska Vej-direktoratet presenterades i början av 2021 och konstaterar bland annat att en fast HH-förbindelse ger stora nyttor avseende kortade restider, förstorad arbetsmarknad och bättre förutsättningar för näringsliv och turism samt att projektet är samhällsekonomiskt lönsamt. I juli 2024 presenterade Trafikverket en utredning om kapacitet och redundans i Öresundsregionen, där det i en fördjupad del om Helsingborg–Helsingör visades att förbindelsen skulle kunna byggas minst 15 procent mer kostnadseffektivt än tidigare beräknat. Trafikverkets utredning föreslår även en bilateral utredning.

Nästa steg i planeringsprocessen av en fast HH-förbindelse är en lokaliseringsutredning, som är ett av de inledande stegen i framtagandet av en järnvägsplan. En sådan utredning tar fram och utreder tänkbara lokaliseringalternativ som kan tillgodose projektets ändamål och som är tekniskt och ekonomiskt genomförbara. Lokaliseringsutredningen ligger sedan till grund för beslut om vad som ska utredas vidare i planlägningsprocessen. För att inte tappa momentum kring framdrift av fast HH-förbindelse kan en lokaliseringsutredning inledas och löpa parallellt med den bilaterala utredningen.

En fast HH-förbindelse kan genom brukaravgifter finansieras utanför ordinarie planering, dvs den nationella infrastrukturplanen. En organisation liknande den för Öresundsbron kan användas. Modellen är väl beprövad. Ett oberoende statligt ägt bolag upprättas. Bolaget ansvarar för drift och anläggning, vilken finansieras via lån som tas upp av bolaget på internationella kapitalmarknader och med statsgaranti. Återbetalning av lån och löpande drift sker via brukaravgifter. Andra finansieringsmodeller har också analyserats och är även de lönsamma, vilket gör HH till en attraktiv investering för långsiktiga investerare.

En fast HH-förbindelse skapar en sammanhängande arbetsmarknad omkring Öresund och upp längs västkusten mot Halland. Invånare får tillgång till fler jobb och ett större utbildningsutbud. Företag får tillgång till en större del av arbetskraften och lättare att hitta rätt kompetens. Skillnader i danska och svenska arbetsmarknadssystem gör också att exempelvis ungdomsarbetslösheten och arbetslösheten bland äldre utvecklar sig olika på svenska respektive danska sidan vid konjunktursvängningar.

En fast förbindelse i form av en väg- och tågtunnel mellan Helsingborg och Helsingör minskar avsevärt risken för utsatthet vid ett eventuellt attentat, en naturkatastrof eller en olycka som allvarligt drabbar Öresundsbron. I dag tar ungefär varannan lastbil som korsar Öresund färjan mellan Helsingborg och Helsingör. Med en fast HH-förbindelse kan lastbilstrafiken till och från Skandinavien i väsentligt större omfattning ledas om via tunnlarna vid ett avbrott i trafiken över Öresundsbron.

Trafiken i Sverige kommer också påverkas av att det just nu byggs en förbindelse mellan Danmark och Tyskland, över Fehmarn Bält. Förbindelsen kommer även få betydelse för Sverige, då restiden med tåg till Hamburg och Berlin kortas väsentligt och mer gods kommer kunna fraktas på järnväg norrut.

Cecilia Engström (KD)